

Obsah

Předmluva	7
1 Pedagogika a výchova	8
1.1 Význam výchovy a její znaky	8
1.2 Vztah výchovy, vzdělávání, vzdělání a vyučování	10
1.3 Úloha výchovy ve vývoji jedince z pohledu historie a současnosti	13
1.4 Význam výchovy a vzdělávání pro společnost	15
2 Pedagogika jako věda a učební předmět	18
2.1 Obory pedagogiky	19
2.2 Vztah pedagogiky k jiným vědám	21
2.3 Informační zdroje při studiu pedagogiky	22
3 Cíle a prostředky výchovy	28
3.1 Problematika cíle, obsahu výchovy a vzdělávání	28
3.2 Klasifikace prostředků výchovy	34
3.3 Materiální a nemateriální prostředky výchovy	35
3.4 Metody vzdělávání a výchovy	47
3.5 Organizační formy vyučování	59
3.6 Zásady výchovného procesu	61
3.7 Hromadné sdělovací prostředky a jejich vliv na sociální chování, hodnotovou orientaci a životní styl	64
4 Soustava výchovy a vzdělávání v České republice	71
4.1 Předškolní vzdělávání	72
4.2 Základní školství	74
4.3 Střední školství	78
4.4 Vyšší odborné školy	80
4.5 Vysoké školy	81
4.6 Přehled zařízení pro výchovu mimo vyučování	84
4.7 Speciální školství a integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	98
5 Práva dítěte	106
5.1 Úmluva o právech dítěte	106
5.2 Instituce zajišťující práva dětí a jejich ochranu	109
5.3 Děti se specifickými poruchami učení a chování a sociálně znevýhodněné děti	110
5.4 Rizikové skupiny dětí a mládeže	116

6 Rodina a rodinná výchova	126
6.1 Rodina a její význam pro rozvoj člověka	126
6.2 Vývoj rodiny a její typy	127
6.3 Funkce rodiny	130
6.4 Charakteristika rodinné výchovy	131
6.5 Klasifikace rodin z pedagogického hlediska	131
6.6 Styly rodinné výchovy	133
7 Náhradní rodinná péče	140
7.1 Formy náhradní rodinné péče	140
7.2 Ústavní péče	145
8 Didaktika a její předmět	151
8.1 Základní didaktické pojmy a vztahy mezi nimi	151
8.2 Typy vyučování	153
8.3 Motivace žáka ve vyučování	155
8.4 Kontrola, hodnocení a klasifikace ve vyučování	156
8.5 Osobnost učitele a vychovatele	159
8.6 Sebevzdělávání a celoživotní vzdělávání	162
9 Výchova a vzdělávání z pohledu dějin pedagogiky	166
9.1 Počátky výchovy	166
9.2 Výchova a vzdělávání ve starověku a středověku	168
9.3 Pedagogický a filozofický systém Jana Amose Komenského	172
9.4 Významní pedagogové 17. – 19. století	175
9.5 Vznik a vývoj veřejného školství v českých zemích od počátku 18. století do konce 19. století	179
9.6 Reformní pedagogika ve světě a u nás	183
9.7 Veřejné školství v Československu a jeho proměny ve 20. století	185
10 Srovnávací pedagogika	193
10.1 Alternativní školy	193
10.2 Alternativní školství v České republice	198
10.3 Vybrané školské systémy v zahraničí	199
Přílohy	206
Použitá a doporučená literatura	209